

Pfv.II.21.858/2011/4.

A Kúria a felperesnek az alperes ellen gyermektartásdíj leszállítása iránt a Szombathelyi Városi Bíróságon 15.P.20.721/2009. számon megindított és a Vas Megyei Bíróság 6.Pf.20.481/2010/18. számú ítéletével elbírált perében az említett számú jogerős határozat ellen az alperes részéről 24. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 5.000 (ötezer) forint, az ÁFÁ-t is magában foglaló felülvizsgálati eljárási költséget, valamint a Magyar Államnak, külön felhívásra 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a peres felek házasságát, melyből 1997. december 4-én D. Sz. utónevű gyermekük született, a bíróság 2005. július 8-án jogerős ítéletével felbontotta és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg a kiskorú gyermek tartására havonta 30.000 forint határozott összegű gyermektartásdíjat. Utóbb a bíróság 2008. szeptember 24-én jogerős ítéletével 2008. január 1-jétől kezdődően a gyermektartásdíj összegét 46.000 forintra felemelte.

A felperes 2008. július 19-én újabb házasságot kötött és felesége ingatlanába költözött.

A szobafestő-mázoló szakképesítéssel rendelkező felperes 2008. októberéig a szakmájában dolgozott A.ban, havi nettó 1100 euró átlagkeresettel, ekkor azonban crohn betegséget diagnosztizáltak nála és több hétig kórházi kezelésre szorult. Emiatt az eredeti foglalkozásával felhagyott és 2009. február 1. óta házastársának A.i virágkereskedő vállalkozásában dolgozik, mint alkalmazott, heti 14 órában. A felperes 2009. február 15-én ismételten rosszul lett és újabb két hetes kórházi kezelésben részesült.

A felperes 2009. szeptember 16-ig amatőr szinten futballozott A.ban, a G.i Sportegyesületnél, ahol igazolt utazási költségeinek térítése mellett havi 300-400 eurót keresett. 2010. január 1-je óta egy másik A.i sportegyesületnél futballozik, hasonló feltételek mellett.

A felperes a felesége vállalkozásában havonta átlagosan 313 euró jövedelemben részesül. M.on munkát nem keres, de a Vas Megyei Munkaügyi Hivatal nem is tud számára szobafestő-mázolói munkakörben állást felajánlani.

A felperes tulajdonát képezi egy a N. családi házas ingatlan 1/8 tulajdoni hányada. Az ingatlanban az édesanyja lakik. A felperes a jelenlegi feleségével közös háztartás kiadásaihoz hozzájárul.

A felperes házastársa vállalkozásának alkalmazotti létszáma 2 és 4 fő között ingadozik. A virágkereskedés 2009-ben mintegy 5000 euró veszteséget halmozott fel.

A gyesen lévő alperes szülei Sz.i családi házas ingatlanában él, 2008. június 21-én újabb házasságából B. utónevű gyermeke született.

Az alperes és házastársa 2008-ban telekingatlant vásárolt, melyen építkeznek.

A peres felek D. Sz. utónevű gyermeke általános iskolai tanuló, szükségletei a korosztályának megfelelőek.

A felperes keresetében 2009. január 12-től a gyermektartásdíj 21.000 forintra történő leszállítását kérte, arra hivatkozva, hogy betegségéből eredően jövedelmi helyzete a korábbiakhoz képest jelentősen megromlott.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Vitatta, hogy a korábbi ítélet meghozatala óta a felperes körülményeiben olyan változás következett volna be, ami a gyermektartásdíj összegének leszállítását indokolná. Vitatta a felperes betegségét is. Véleménye szerint a felperes csak azért vetette magát táppénzes állományba, hogy a korábbi munkaviszonya megszűnjön.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes gyermektartásdíj fizetési kötelezettségét 2009. március 1-jétől kezdődően havi 37.500 forintra leszállította. Ezt meghaladóan a felperes kereseti kérelmét elutasította.

A bizonyítási eljárás eredményeként az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes - az általa csatolt orvosi dokumentációból kitűnően - a korábbi ítélet meghozatala óta eltelt időben megbetegedett. Ezzel összefüggésben munkaképtelenné vált, melynek következtében az állását elvesztette. Ez a körülmény az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperesnek nem róható fel.

Az elsőfokú bíróság azt is megállapította, hogy a felperes házastársának vállalkozói vagyona nem különül el a házastársak

egyéb vagyonától, következésképpen annak aktívumai, illetve passzívumai 1/2 részben a felperes tulajdonát képezik, tehát a gyermektartásdíj szempontjából figyelembe lehet venni. Ebben a körben az elsőfokú bíróság kitért arra, hogy a házastársak a közelmúltban két gépkocsi értékesítését követően az így befolyt eladási árat kiegészítve egy 10.000.000 forint értékű B. személygépkocsit vásároltak, melyhez a vállalkozás hitelkeretéből mintegy 3.500.000 forintnak megfelelő összeget használtak fel, ami a felperes felesége vállalkozásának tőkeerejét támasztja alá.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat értékelve arra a következtetésre jutott, hogy a felperes házastársának jövedelmi és vagyoni viszonyai megfelelőek, ellenkező esetben nem tartaná fenn a több alkalmazottat foglalkoztató, állítása szerint ugyan veszteséges vállalkozását. Tény ugyanakkor, hogy a felperes a korábbi, havi nettó 1100 eurós átlagjövedelmet biztosító jövedelemforrásától neki fel nem róható okból elesett, betegsége miatt a szobafestő-mázoló foglalkozását már nem tudja gyakorolni. A jelenlegi átlagkeresete mintegy 360 euró, amit a futballtevékenységével havonta átlagosan 350 euróval egészít ki. Az összes havi jövedelme így - forintra átszámítva - 188.150 forintra tehető, melynek 20%-a 37.630 forint.

A fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság - mérlegeléssel -, figyelemmel a felek közös gyermekének életkori sajátosságaiból és elfoglaltságaiból eredő szükségleteire is, havi 37.500 forintra szállította le a felperest terhelő gyermektartásdíj összegét.

A másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, megállapítva, hogy a gyermek tényleges szükségletei magasabb összegű gyermektartásdíjat nem indokolnak, figyelemmel arra is, hogy az alperes A.ból havi 120 euró családi pótlékban is részesül.

A másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az elsőfokú eljárás során a bíróság elrendelte a felperes orvosszakértői vizsgálatát, betegségére, munkaképesség-csökkenésére vonatkozóan. Dr. K. T. szakértő a 2010. január 15-i véleményében azt rögzítette, hogy a felperes a vizsgálattal csak részlegesen működött együtt, így az általános egészségi állapotáról korrekt, határozott véleményt nem lehetett kialakítani. Fizikai állapota alapján ugyanakkor nem zárható ki, hogy a korábbi szobafestő-mázoló munkáját el tudja végezni. Az orvosszakértő nem állapított meg olyan körülményt, ami a felperes munkavégzési képességét jelentősen befolyásolná.

A másodfokú bíróság a vonatkozó orvosszakértői bizonyítást

kiegészítette. Dr. K. T. igazságügyi szakértő újabb szakértői véleményében a rendelkezésére bocsátott orvosi dokumentáció és a felperes együttműködésének köszönhetően elvégzett szakértői vizsgálat alapján megállapította, hogy a felperes crohn betegségben szenved, ennek következtében 33%-os össz-szervezeti egészségkárosodás állapítható meg nála, amely 40%-os munkaképesség-csökkenésnek felel meg. Egészségi állapota korlátozza abban, hogy a szakképesítésének megfelelő szobafestő-mázoló munkáját végezhesse. Csak könnyű, közepesen nehéz, ülő, mozgásváltozást lehetővé tevő, illetve többszöri étkezést biztosító, szélsőséges időjárási viszonyoknak ki nem tett munkavégzés javasolt az esetében, ami a jelenlegi munkakörében (virágkötés) biztosítható. A felperes betegsége jelenleg is fennáll, annak súlyosbodását kockáztatná, ha ismételten az eredeti szakmájában dolgozna. A felperes betegsége állandó, rendszeres gondozást, gyógykezelést igényel, kímélő életmóddal.

A másodfokú bíróság azt is megállapította, hogy a felperes már nem futballozik A.ban, 2010. augusztus 1. óta egy Sz.i amatőr futballcsapat tagja.

Az alperest 2010. június 22-e óta a P- Zrt. foglalkoztatja, heti 28 órás munkaidőben. 2010. júliusában a munkabére még csak 30.626 forint volt, decemberben ugyanakkor már 148.364 forintot keresett.

A másodfokú bíróság a kiegészített tényállás alapján tényként fogadta el, hogy a felperes a szakképzettségének megfelelő munkakörben betegsége miatt már nem foglalkoztatható. Emellett míg A.ban a futballtevékenységből jövedelemre tett szert, ez a jelenlegi, M.i sporttevékenységével kapcsolatban nem nyert igazolást.

A másodfokú bíróság megítélése szerint a felperestől nem várható el, hogy az egészségére hátrányos munkát végezzen, mert ez az egészségi állapota súlyosbodásának kockázatát hordozza. Ugyanakkor elvárható lenne tőle, hogy a sporttevékenységére fordított idő egy részét is munkavégzéssel töltsse, tehát, hogy hetente legalább 28 órában dolgozzon a jelenlegi, kevésbé megterhelő munkakörben a virágkereskedésben és ezáltal havonta mintegy 710 euró jövedelemre tegyen szert. Helyesen döntött tehát az elsőfokú bíróság, amikor ennek megfelelő mértékű gyermektartásdíj fizetésére kötelezte a felperest.

A felperes által fizetendő havi 37.500 forint gyermektartásdíj mellett a perbeli gyermek eltartását szolgálja az A.ból kapott, 29.150 forintnak megfelelő családi pótlék, továbbá a M.on folyósított 17.400 forint családi pótlék, ami a kiskorú gyermek tartására összesen 84.050 forint körüli összeget jelent. Ez - figyelemmel a gyermek életkorára és szükségleteire - a perbeli

gyermek megfelelő szintű tartásához szükséges és egyben elégséges is. Ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben annak hatályon kívül helyezését és a felperesi kereset elutasítását kérte.

Álláspontja szerint törvénysértő az elsőfokú bíróság ítélete, figyelemmel arra, hogy ugyan megállapította, miszerint a felperes betegsége a munkaképességét nem befolyásolja, mégis tudomásul vette, hogy a felperes önhibájából megszüntette az 1100 eurós jövedelmet biztosító munkaviszonyát és jelenleg a kimutatható jövedelme a korábbinál lényegesen alacsonyabb. Az elsőfokú bíróság ezen, alacsony jövedelem alapján határozta meg a leszállított tartásdíj mértékét.

A másodfokú eljárásban a bíróság ugyan újabb szakértői vizsgálatot rendelt el, ami a felperesnél 40%-os munkaképesség-csökkenést állapított meg, azzal, hogy a felperes a betegsége súlyosbodását kockáztatná, amennyiben a korábbi munkakörét látná el. Ezt a szakértői véleményt azonban az alperes vitatta, újabb szakértő kirendelését kérte, figyelemmel arra, hogy a felperes nem igazolta megfelelően a betegségének fennállását és a M.i szakértői vizsgálat során vastagbél-tükrözésre és szövetminta vételére nem került sor, e bizonyítási indítványát a másodfokú bíróság elutasította.

Az alperes szerint az első- és a másodfokú ítélet egyaránt megalapozatlan és törvénysértő, a perben ugyanis a felperes nem bizonyította, hogy a körülményeiben olyan változás következett volna be, ami a Csjt. 69/A. §-a szerint a tartásdíj mértékének leszállítását indokoltá tette volna.

A fentiekre tekintettel az alperes másodlagos felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett az eljáró bíróságok új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítására irányult, ennek során pedig új, körültekintő szakértői vizsgálat foganatosítására a felperes egészségi állapotára, munkavégzési képességére vonatkozóan.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

Álláspontja szerint a betegségét megfelelően dokumentálta számos A.ban keletkezett orvosi okirattal. A felperes állapota betegsége következtében folyamatosan romlik, emiatt nem tud olyan munkakörben elhelyezkedni, ahol a jelenleginél magasabb munkabérre tehetne szert.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Csjt. 69/A. §-ának (1) bekezdése szerint a szülő a saját szükséges tartásának rovására is köteles megosztani kiskorú gyermekével azt, ami közös eltartásukra rendelkezésre áll. A (2) bekezdés értelmében a gyermeket gondozó szülő a tartást természetben, a különélő szülő elsősorban pénzben szolgáltatja.

A Csjt. 69/C. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a tartásdíj összegét gyermekeként általában a kötelezett átlagos jövedelmének 15-25%-ában kell megállapítani. A gyermektartásdíj meghatározásánál figyelemmel kell lenni - többek között - a gyermek tényleges szükségleteire, mindkét szülő jövedelmi és vagyoni viszonyaira, valamint a szülők háztartásában eltartott más - saját, illetőleg mostoha - gyermekekre is.

A Csjt. 69. § (1) bekezdése szerint, ha a közös egyetértéssel vagy bírósági ítélettel megállapított rokoni tartás megállapításának alapjául szolgáló körülményekben lényeges változás állott be, a tartás mértékének megváltoztatását vagy a tartás megszüntetését lehet kérni.

A fenti jogszabályi rendelkezésekre figyelemmel az eljáró bíróságok a perben széles körű bizonyítási eljárást folytattak le. Ennek eredményeként megállapítást nyert, hogy a jogosulti, illetve elsődlegesen a kötelezetti oldalon olyan lényeges változások következtek be a tartásdíj mértékére vonatkozó legutóbbi bírói döntés óta, amelyek indokolttá tették a gyermektartásdíj mértékének módosítását, adott esetben annak leszállítását.

Az, hogy a felperes 2008. októbere óta crohn betegségben szenved, amely miatt időszakonként kórházi ellátásra is szorul, a felülvizsgálati kérelemben foglaltakkal szemben a perben egyértelműen igazolást nyert. Ezt az A.i szakorvosi vizsgálatok hitelt érdemlően bizonyítják. A crohn betegség fennállását a másodfokú eljárás során lefolytatott orvosszakértői vizsgálat is alátámasztotta, megállapítást nyert tehát, hogy a felperest a crohn betegsége és ennek nyomán kialakult kedvezőtlen egészségi állapota korlátozza abban, hogy szakképesítésének megfelelő munkát végezhesen, ez ugyanis állapotrosszabbodást eredményezhetne nála. Kizárólag könnyű, illetve közepesen nehéz munkavégzésre alkalmas, amelyet felesége kertészeti vállalkozása keretében - csökkentett óraszámban - el is tud látni.

Kétségtelen, hogy az elsőfokú eljárás során a szakértői vélemény még nem zárta ki, hogy a felperes akár festő-mázoló munkakörben is dolgozhasson, azonban ekkor a felperes még nem működött együtt a szakértővel, személyes vizsgálata ezért nem volt foganatosítható. A másodfokú eljárás során az ismételt orvosszakértői vizsgálat

keretében azonban sor kerülhetett a tényleges vizsgálatra, így az orvosszakértőnek az orvosi dokumentáción kívül a személyes észlelés is bizonyossággul szolgált a felperes betegségének megállapításához.

Helyesen döntött ezért a másodfokú bíróság, amikor az újabb szakértői véleményt aggálytalannak tekintette. Nem az alperes kompetenciája ugyanis, hogy eldöntse: milyen vizsgálat, illetve orvosi dokumentáció szükséges a crohn betegség fennállásának diagnosztizálásához.

Helyesen jutott a másodfokú bíróság arra a következtetésre is, hogy ugyan a felperes objektív okok miatt a korábbi munkakörét ellátni már nem képes, azonban elvárható tőle, hogy csökkent munkaképességét kamatoztatva a jelenleginél nagyobb óraszámban dolgozzon és ezáltal legalább havi 710 euró jövedelmet érjen el, ami - forintra átszámítva - mintegy 188.000 forint havi keresetet jelent. Ennek megfelelően - helyesen - kötelezte a bíróság a felperest havi 37.500 forint tartásdíj fizetésére és nem szállította le a tartásdíj összegét 21.000 forintra, ahogyan azt a felperes a keresetében kérte.

Az eljárt bíróságok a leszállított mértékű tartásdíj meghatározása során figyelemmel voltak arra is, hogy az alperes körülményeiben is lényeges változások történtek. Az alperesnek újabb gyermeke született, akinek eltartásáról ugyancsak saját háztartásában gondoskodik. Időközben ismét munkába állt és a korábban folyósított gyermekgondozási segélyt lényegesen meghaladó, emelkedő tendenciát mutató jövedelemmel rendelkezik.

A kifejtettekre tekintettel a perben eljárt bíróságok a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján a bizonyítékok összességének egybevetésével, okszerű mérlegelésével, helyesen jutottak arra a következtetésre, hogy a felperes jövedelme neki fel nem róható okokból a tartásdíjra vonatkozó korábbi határozat hozatala óta nagymértékben csökkent, ami indokoltá tette a gyermektartásdíj leszállítását, azonban csak olyan mértékben, ami mindkét szülő teljesítőképességét figyelembe véve biztosítja a kamaszkorba lépett közös gyermek indokolt szükségleteinek kielégítését.

A felülvizsgálati kérelemben foglaltakkal szemben tehát a perben nem nyert bizonyítást, hogy a felperes önhibájából szüntette volna meg a magasabb jövedelmet biztosító munkaviszonyát, ezért alappal kérte a korábban megállapított magasabb összegű gyermektartásdíj leszállítását, melynek mértékét az eljárt bíróságok a Csjt. 69/C. §-a alapján - mérlegeléssel - helyesen, a jogszabályoknak megfelelően határozták meg.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Pp. 275. § (3) bekezdése

alapján hatályában fenntartotta.

Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdésének megfelelően őt kötelezte a Kúria a felperes felülvizsgálati eljárási költségének viselésére.

A feljegyzett illeték megfizetésére vonatkozó rendelkezés a Pp. 85/A. §-án, illetve a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 3. §-án, valamint 13. §-ának (2) bekezdése alapján határozott.

Budapest, 2012. március 27.

a tanács elnöke, előadó bíró, bíró.

A kiadmány hitelül: tisztviselő